

la contra | ENRIC RAMIONET

La fe que atura muntanyes

A «Les filles del vent» s'evoca més d'un segle de relacions entre l'home i el paisatge

No som res, a penes un granet de sorra, va dir algú durant la visita guiada per les dunes de Torroella de Montgrí i Pals. I és que la saviesa, la veritable saviesa, empetiteix i en aquell grup se n'hi concentrava molta. La visita, vinculada a l'estrena del documental *Les filles del vent*, d'Antoni Martí i Edmon Amill, de la mà de la geòloga M. Lluïsa Cros i de l'enginyer forestal Pere Frigola, va recórrer físicament i en el temps el relleu i la història d'aquestes dunes empordaneses que tan treballament es varen domesticar fa uns cent anys. Em sembla recordar, però, que la frase sobre la nostra petitesa va sorgir quan un professor de botànica, que també formava part del seguici, ens va descriure la vida sexual d'una orquídia coneguda amb el nom d'abellera.

No ho dic de broma: el relat va resultar fascinant. La prodigiosa, subtil i secular perfecció continguda en una planta que a penes aixeca un pam de terra, aquella afínadíssima exhibició de lluita per la vida que el botànic ens mostrava, va esdevenir la rèplica idònia, el contrapunt oportú a l'esforç –titànic, és clar– que els nostres congèneres varen mantenir per dominar unes muntanyes que el vent empenyia damunt els conreus, els camins i els pobles. Creguin-me, va ser un moment dolç, una d'aquelles ràfegues que per uns instants juraries que t'aproximen a alguna veritat essencial. I és probablement sobre això que l'Antoni Martí i el seu equip de costum construeixen els documentals, sobre els misteris de la vida i les seves claus, sobre l'home i el seu entorn, sobre aquest granet de sorra que quan s'obstina i es carrega de fe pot aturar muntanyes i sobre el vertigen que produeix transitar de les forces que mouen l'univers a les subtils estratègies sexuals d'una flor, de les impaciències actuals als torbadors abismes del temps.

A *Les filles del vent*, s'evoca més d'un segle de relacions entre l'home i el paisatge. L'amenaça d'aquells turons inquietos de sorra que en el seu trànsit cap al sud ho sepultaven tot, la lluita èpica per fixar-los progressivament, amb el borro, el tamariu

El vent mou la sorra a la platja de Pals. / ORIOL MAS

i la pineda, emprant tècniques similars a les que s'havien utilitzat amb les dunes de les Landes aquitanes. I més tard, la guerra europea, l'arribada del turisme i de la prosperitat, primer com un guspireig i després com una explosió que transforma definitivament la vida i el paisatge. I la lògica de la guerra freda, la instal·lació durant el 1958 de les espectaculars antenes de Radio Liberty i el seu enderrocament ara fa un any, aquella humiliació que paradoxalment va protegir la zona de la matussera epidèmia constructora que es va estendre pel litoral. I com sempre, rescatant pel·lícules que a més de la pròpia recuperació del patrimoni cinematogràfic confereixen profunditat a la nostra perspectiva i enriqueixen l'argamassa d'un discurs en

el qual la música, el guió i les imatges es confonen i s'elevan mútuament. No sé si en som plenament conscients però l'atzar ha estat generós amb la gent d'aquest racó del món, no tothom disposa d'un cineasta disposat a projectar la seva mirada damunt el propi territori i la seva gent, ni sempre la mirada conté la sensibilitat, la saviesa, el compromís i l'amplitud de la de l'Antoni Martí.

A *Les filles del vent* s'evoca un temps en què l'alè dels déus empenyia muntanyes de sorra i l'esforç de l'home per contenir-les. Els déus sempre han creat i destruït paisatges, diu el cineasta bisbalenc, i ho diu mentre ens anima a dominar el poderós i viciat alè dels déus actuals que ja no mou dunes sinó grues.

la columna | JOSEP M.FONALLERAS

Mas, l'hebreu

És molt i molt difícil fer de figurant en una obra de teatre com els Passtrets o la Passió. Ho dic per pròpia experiència. Hi ha el perill de fer el préssec o l'estaquiro, però també el de sobreactuar, un perill que apareix just en el moment en què penses que actues molt poc. Com que no tens lletra (i Artur Mas no en tenia, a Esparreguera), i per molt que abans de la funció et pensis que passaràs desapercbut per al públic, la tendència natural és suplir amb gestos la nebulosa on t'ha situat el repartiment. És a dir, mires de fer-te present perquè, un cop dalt de l'escenari (sí, aleshores), comences a ser conscient que tothom et mira. És aquí on neixen l'aleteig dels braços i les cares de circumstàncies, les afirmacions contundents amb un exagerat moviment de cap o el xiuxiueig constant amb el veí, també anònim, sense paper. Artur Mas, ja ho hem vist, va actuar a la Passió d'Esparreguera i, pel que he pogut veure a les fotografies del seu debut escènic, sembla que va evitar el risc que els dic. S'ha de reconèixer que la seva barba postissa i aquell punt aristocràtic d'uns pòmuls una mica flàccids i amb tendència descendent, el nas voluminos, una cella que s'arqueja, el turbant blau marí, tot, li donava un aire senyorial que el feien ser més digne de parlar en nom del Sanedrí que no pas de callar com un vulgar hebreu carregat amb fulles de llorer per a l'entrada de Jesús a Jerusalem. Mas feia més per a un Caifàs il·lustrat, però en les seves declaracions va dir que volia passar desapercbut. No sé quina pulsio el va menar a actuar a Esparreguera, però la millor manera de passar desapercbut en l'escenari de les representacions de la Passió és no anar-hi. D'això no en tinc cap dubte. És molt probable que tot plegat sigui una metàfora. Ell, que havia estat designat per liderar el poble jueu, ara es veu abocat a fer de poble jueu sense rèplica possible. En aquest embolic teatral, però, no sabem a hores d'ara qui interpretarà el paper de Messies; qui, el de Judes; qui serà Ponç Pilat. I qui farà de cirineu, que és el que ajuda a portar la creu.

PUBLICITAT

HEMORROIDES, FÍSTULES, FISSURES, etc.

FIBROGASTROSCÒPIES I COLONOSCÒPIES
Més de 20 anys d'experiència

972 21 81 81
la salle, 21 - Girona

 Clínica Ibon

PUBLICITAT

NOVETAT Stein

arxivadors de fusta a preus increïbles

papereria copisteria

Domènica i Martí, 11 - 972 203 940 - Girona - 11 - 972 213 365 - GIRONA
1130097484599

PUBLICITAT

972 17 23 53

Protecció passiva
contra el foc

SEGELLATS D'INSTAL·LACIONS RESISTENS AL FOC

www.bristol2000.com

PUBLICITAT

TANCAMENTS D'ALUMINI I PVC

OR METAL

972 47 61 27
www.ormetal.es
C/ Llevant, 7 Pol. Ind. Mas Lladó
FORNELLS DE LA SELVA
122454-917714B